

L'Empordà és casa

Buscar l'essència d'un territori sempre m'ha semblat una tasca per a gent amb poques feines i més aviat curta de mires. He de reconèixer que és un esport que practico sovint per diversió, per fer baixar mites, per *collonar* el personal conservador del Sant Greal empordanès i per a poca cosa més. Sovint la Bíblia emprada per al joc és la *Historia del Ampurdán* del superlatiu Pella i Forgas. Punt i a part.

Text > **CARLES XURIGUERA**, actor, cellerer i president de la Comissió de Promoció de la Denominació d'Origen Empordà

Fotos > **JOSEP M. DACOSTA**

Preguntar-se què és aquest tros de terra on vivim, esbrinar què la defineix en un temps concret, ja és una altra cosa, pren matisos diferents. Concretament què és l'Empordà a començaments del segle XXI és una qüestió que no podem obviar, però que et pot deixar paralitzat si no prems precaucions. Per a uns és la bellesa suprema; per a altres, una marca; per als de més enllà, una màquina de fer diners... agafa't fort. El cas és que és bo i necessari formular la pregunta adequada que ens encamini a establir una estratègia comuna, representativa i amb sentit per articular un discurs identitari, original i distint de casa nostra i dels nostres vins, que és el tema que ens ocupa.

Fa uns deu anys que faig vi a l'Empordà d'una manera professional. Això no és res. I pel volum que en faig, encara menys. Durant aquest temps he assistit a presentacions de campanyes, m'he empassat vídeos, he escoltat veïns, he parlat amb nouvinguts, he fet preguntes a líders... i l'Empordà pot ser un conjunt de *collonades* força important. Hi ha qui en té prou amb aquesta magnitud de bestieses, tòpics i essencialismes relligats amb tramuntana, però si volem tenir un discurs que ens expliqui i que ens defineixi (almenys durant un cert temps), i que ens presenti com un territori vinícola del segle XXI amb una tradició de 2.700 anys d'història, no és suficient. Sobre tot si ens volem situar com a productors de vi de primer nivell, ara que tot el món entra en una nova era.

A l'Empordà, hàbils com som, hem sabut agafar el tren de la modernitat i de fa uns anys cap aquí (deu, quinze com a molt) hem canviat el discurs cap a varietats autòctones, hem rebaixat la presència de gustos terciaris provinents de criances llarguíssimes en botes de roure, hem après a explicar-nos més bé, hem condicionat els nostres cellers per rebre-hi visites i fer una venda directa i explicar marca i territori, i fins i tot alguns han entès que el vi pot ser vi i prou i arribar a un públic més ampli sense la necessitat de vendre a doll quan el vi era menys que vi. Hem après a exportar (molt poc, mínimament) i hem començat a arribar a la capital catalana. Hi hem arribat, sí, però encara fa pocs mesos

Ha de quedar clar que si no sabem qui som seguirem divagant entre campanyes de màrqueting, tendències mundials i modes de revistes per a *wine*lovers

vaig sentir de la boca d'un elaborador que Barcelona queda molt lluny. I sí, Barcelona és llunyana sobretot dins el cervell d'alguns. Deixem-ho aquí. És

>> Carles Xuriguera, micròfon en mà i a l'esquerra, en el pregó de la Mostra del Vi 016.

>> El plafó, instal·lat a Empúries, informa que l'Empordà és terra de vi.

un discurs que queda mort a la porta del celler. No farem camí per aquí.

S'ha fet feina? Molta. Impressionant. S'ha suat. N'hem fet més que altres regions vitivinícoles? No. Hem obert camins propis que ens facin únics, que serveixin perquè el món (almenys el vitivinícola) ens miri? No. Hem deixat de copiar tendències? No. Liderem algun avantatge tecnològic, de maneig agrícola, filosòfic...? No. Estem al cas del que passa al món, tenim presents les noves visions de vinya i celler? En part, sí. Parlem amb Austràlia, amb Napa, amb Sicília, amb Geòrgia, amb Nova York, amb Londres? Molt poc. Gens. En podria dir tres casos significatius. Podria seguir amb les preguntes. Només és una petita mostra per fer veure que a l'Empordà hi som, hem millorat, som coneixedors de les tendències internacionals, hi ha una nova generació que es mira el territori diferent i... poca cosa més. I aquesta afirmació m'atreveixo a fer-la en l'àmbit de tot Catalunya. Però ara i aquí em toca parlar de l'Empordà.

L'Empordà és un territori vitivinícola petit. Amb diferents zones (una feina, la de classificar els sòls, que està per fer). Amb unes característiques climàtiques concretes i amb un parell d'elements que condicionen el creu: el mar i la tramuntana. Però,

sobretot, una gent. Hi ha, actualment, una generació que ha estudiat, que ha voltat, que ha vist i treballat en altres punts del planeta (això passa a tot Catalunya, però també a l'Empordà). Una generació que repensa els seus negocis, els seus valors i els seus vins. Una generació que es compromet amb un territori. I això sí que és gros. Agafar un compromís, casar-te, adquirir un compromís de per vida. L'Empordà té sentit d'alta volada si donem sortida i vestim aquest compromís. Parlar de lleialtat, solidaritat, compromís... en definitiva, donar la teva vida per una raconada de país, i en ple segle XXI, és molt gros. I aquí hi ha la força. I, per mi, la resposta a la pregunta de què és l'Empordà. És un compromís vital d'una generació que té una nova manera de viure i expressar-se, fent vi, al nord-est de la península Ibèrica. I sap que el vi que li pertoca, com a territori mínuscul, és un vi d'alta qualitat i que exigeix uns criteris ecològics. I espero que no ens quedem en aquests termes. Soc conscient que cada viticultor fa el maneig més apropiat de les seves vinyes. De cap de les maneres entrarem en el desafiament de la nova realitat que aquest segle ens ofereix si no passem primer per una agricultura ecològica i després per una agricultura en què la paraula *agricultura* torni a prendre

tot el sentit que li correspon, una 'cultura de la terra'. Un coneixement. Una relació directa i compromesa entre el viticultor i la terra i, sobretot, que després tota aquesta feina no es vegi tergiversada per un enòleg amb massa ego, o per un propietari que vagi d'enòleg.

L'Empordà serà Empordà XXI només si és capaç de repensar-se, redefinir-se, retrobar-se amb si mateix sense copiar altres models que no corresponen a aquest racó del Mediterrani. L'Empordà serà quan els seus vins tinguin la capacitat de dialogar amb la resta dels vins mundials que es consideren d'alta volada. Hem perdut anys, hem perdut història, hem perdut coneixement perquè l'hem invertit en comerç, en vendes, en posicionament en els mercats. Ara que ho tenim i que és una lluita important i constant que requereix molt d'esforç empresarial, hauríem de ser prou hàbils per invertir en el *ser*. No vull encallar-me en conceptes ontològics que no ens faran cap bé, però ha de quedar clar que si no sabem qui som seguirem divagant entre campanyes de màrqueting, tendències mundials i modes de revistes per a *winelovers*... tot plegat, ben poca cosa. I aquest retrobament, aquest tornar a començar, només el pot aconseguir aquesta generació compromesa amb l'Empordà que és casa.